

Haberler

Doğaya Kaçan Transgenik Balıklar

Mahir E. Ocak

Zebra balıkları onlarca yıldır bilimsel araştırmalarda denek hayvanı olarak kullanılıyor. Ana vatanı Güneydoğu Asya olan bu balıklar, doğal olarak parlak renklere sahiptir. Ancak 1990’larda yapılan bilimsel çalışmalar sırasında, denizanalarından ve mercanlardan gen aktarımı yapılarak ışıldayan zebra balıkları da üretildi. Karanlıkta mavi, yeşil ve kırmızı ışık yayan bu transgenik balıklar, 2000’lerden beri ticari olarak da üretiliyor ve “GloFish” adıyla evcil hayvan olarak satılıyor.

Balık çiftliklerinde üretilen GloFish’ler bazen doğaya kaçmayı başarabiliyor. İlk olarak 2014 yılında Florida’daki Tampa Koyu’nda bulunan süs balığı çiftliklerinin civarındaki kanallarda bir adet GloFish görülmüştü. Ancak ilerleyen zamanlarda kaçak

balığın çoğaldığına dair bir bulgu elde edilmedi. Büyük olasılıkla, karanlıkta ışıdaması nedeniyle kısa süre içinde avcı balıklara yem olmuştur.

Doğaya kaçan transgenik zebra balıkları, ikinci olarak 2015 yılında Brezilya’da görüldü. São João del-Rei Federal Üniversitesinde çalışan biyolog André Magalhães, Paraíba do Sul Nehri

havzasında transgenik zebra balıkları gözlemlendi. Üstelik Latin Amerika’nın en büyük süs balığı havuzlarına komşu olan bu sulara, kaçak balıklar sürüler hâlinde dolaşıyordu. İlerleyen zamanlarda yapılan gözlemler, Florida’daki durumun aksine, transgenik balıkların giderek çoğaldığını ve yayıldığını gösterdi. Bu durum büyük olasılıkla hem ortamda kaçak transgenik balıklarla

beslenen hayvanlar olmamasından hem de kaçak balıkların yaşadığı ortamda bolca besin bulunmasından kaynaklanıyor.

Kaçak balıkların uzun vadede yaşadıkları ekosisteme etkilerinin ne olacağını kestirmek zor. Ancak giderek daha büyük sulara yayılmaya devam ederlerse eninde sonunda avcı türlerle karşılaşacakları ve yayılmalarının duracağı tahmin ediliyor. ■